

стратегій взаємодії із навколишнім середовищем, усвідомленням необхідності раціонального використання природних ресурсів, охорони довкілля.

Водночас, у чинних освітніх програмах підготовки студентів медичних закладів, освітні компоненти екологічним проблемам відводять незначне місце. Поверхневим є також усвідомлення здобувачами медичної освіти глобальних екологічних проблем сучасності. Лише незначна кількість студентів володіє програмними результатами, поверхнево володіють біологічними поняттями, які є базовими для засвоєння біологічних та екологічних знань, не вміють поєднати отримані знання та вміння зі своєю майбутньою професійною діяльністю.

Часто здобувачі освіти, не надають особливого значення вивченню екологічного компонента, не корелюють між знаннями з екології та основ професії, не розуміють потреби використання їх для екологічно грамотної професійної діяльності, вважаючи їх другорядними, непотрібними майбутньому медику.

Таким чином, володіння екологічними компетентностями та компетенціями є фахово необхідними, оскільки формують у здобувачів освіти світоглядні переконання, стимулюють усвідомлено розуміти явища, процеси та закономірності життєдіяльності організмів, місце людини в екологічній системі, сприяють вихованню інтересу, турботи та толерантного ставлення до навколишнього природного середовища.

Література:

1. Погоріла І. О., Романенко О. В. Напрямки екологічної освіти у медичних навчальних закладах. *Охорона здоров'я України*. 2008. № 1 (29).

УДК 613 + 504.75 : 616 – 053

СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ ОЦІНКИ, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ, ПІДЛІТКІВ І МОЛОДІ: ЕКОЛОГО-ГІГІЄНІЧНІ АСПЕКТИ

І. В. Сергета

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, 21018, Україна

e-mail: sergheta@ukr.net

Під час розгляду найбільш актуальних проблем медичної екології та охорони здоров'я населення особливе місце займають питання щодо здійснення адекватної, відповідно до сучасних вимог, оцінки стану здоров'я різних контингентів населення, які підлягають впливові фізичних, хімічних, біологічних та психогенних чинників [1, 2, 5].

Метою проведеного дослідження було наукове обґрунтування сучасної еколого-гігієнічної концепції оцінки, збереження і зміцнення здоров'я дітей, підлітків і молоді з урахуванням засобів об'єктивізації процесів визначення провідних показників стану адаптаційних ресурсів та функціональних можливостей організму.

У цьому контексті необхідно зазначити, що проблеми адекватної оцінки стану здоров'я мають чітко окреслений міждисциплінарний характер та обумовлюють потребу у визначенні показників як клінічного змісту, так і характеристик, пов'язаних з оцінкою перебігу адаптаційних процесів та, передусім, процесів соціально-психологічної, психофізіологічної і психічної адаптації людини до умов постійного перебування [3, 4].

Саме тому вирішення питань щодо здійснення адекватної оцінки стану здоров'я дітей, підлітків і молоді має бути спрямоване на розгляд проблем категорійно-понятійного змісту, якісної та кількісної оцінки стану здоров'я, нормування провідних показників

стану здоров'я, визначення і оцінки змін у стані здоров'я, котрі відбуваються на сучасному етапі, а також прогнозування та формування здоров'я.

Проблема категорійно-понятійного змісту чітко пов'язана із визначення здоров'я як еколого-гігієнічної категорії – тому найбільш прийнятним є підхід, який передбачає чітке виділення двох основних аспектів здоров'я, а саме: здоров'я індивідуума та здоров'я населення. Проблема якісної оцінки стану здоров'я дітей, підлітків і молоді обумовлює потребу в чіткому визначенні комплексу його найбільш інформативних критеріальних показників, до числа яких необхідно віднести не лише характеристики гострої і хронічної захворюваності, але й дані відносно рівня та ступеня гармонійності фізичного розвитку, фізичної працездатності, дані суб'єктивного скринінг-дослідження наявності ознак соматичного і психічного неблагополуччя, характеристики індивідуальних особливостей реагування організму у відповідь на вплив чинників навколишнього середовища та соціальних умов життя, якості життя тощо. Проблема кількісної оцінки стану здоров'я, передбачає розгляд таких її компонентів, як адаптаційний, адаптаційно-енергетичний і психофізіологічний компоненти. Проблема нормування провідних показників стану здоров'я обумовлює наукове обґрунтування провідних параметрів довкілля та соціальних умов життя, які впливають на організм. Проблема прогнозування здоров'я пов'язана з необхідністю визначення перспектив розвитку організму, який росте, на майбутнє, основних закономірностей формування його функціональних систем та перебігу соціального і професійного становлення. Проблема формування здоров'я визначає комплекс сприятливих та несприятливих чинників, що впливають на здоров'я дітей, підлітків і молоді, надає можливість розробити, науково-обґрунтувати та запровадити різноманітні підходи щодо управління станом здоров'я дитячих, підліткових та юнацьких колективів.

Література:

1. Баранов А. А. Медицинские и социальные аспекты адаптации современных подростков к условиям воспитания, обучения и трудовой деятельности / А. А. Баранов, В. Р. Кучма, Л. М. Сухарева. – М.: ГОЭТАР-Медиа, 2008. – 352 с.
2. Гігієна та екологія / За ред. В. Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2005. – 719 с.
3. Медицина граничних станів: 30-річний досвід психогігієнічних досліджень / О. С. Богачева, І. О. Васильченко, О. В. Веремієнко [та ін.] ; за ред В. М. Лісового, В. О. Коробчанського. – Одеса: Прес-кур'єр, 2016. – 520 с.
4. Сердюк А. М. Психогигиена детей и подростков, страдающих хроническими соматическими заболеваниями / А. М. Сердюк, Н. С. Польша, І. В. Сергета. – Вінниця: Нова книга, 2012. – 336 с.
5. Університетська гігієна у контексті імплементації “Закону про вищу освіту”: фізіолого-гігієнічні основи, реалії та шляхи розвитку / І. В. Сергета, О. Ю. Панчук, Н. В. Стоян, І. Л. Дреженкова, С. Ю. Макаров // Довкілля та здоров'я. – 2016. – № 4 (80). – С. 46-52.

